

CRO Luchthaven Rotterdam

Betreft : **Concept** Verslag bijeenkomst CRO luchthaven Rotterdam d.d. 14 februari 2019

Aanwezig: Voorzitter : dhr. J. van der Vlist
Secretaris : dhr. E. Struch

Leden / plaatsvervangende leden / ambtelijke ondersteuning/ adviseurs:

Provincie Zuid-Holland : dhr. K. de Jong
Gemeente Rotterdam : dhr. R. van der Bolt
Gemeente Lansingerland : dhr. S. Fortuyn
Gemeente Lansingerland : mw. T. Dronkers
Gemeente Schiedam : dhr. J. Ooijevaar (t.m. punt 6, A4.1)
Gemeente Schiedam : mw. L. Voogelaar
Rotterdam The Hague Airport : dhr. S. van der Kleij
Luchtverkeersleiding Nederland : dhr. J. Verspeek
Gebruikers Grote Luchtvaart : dhr. H. Vos
Gebruikers Kleine Luchtvaart : dhr. O. Bal
Bewonersvertegenw. Rotterdam : dhr. J. Schendstok
Bewonersvertegenw. Lansingerland : mw. A. van de Coevering
Bewonersvertegenw. Schiedam : dhr. H. Lamphen
Bedrijfsleven (VNO-NCW) : mw. P. Tiel
Natuur en Milieufederatie ZH : mw. S. Kuijpers
DCMR Milieudienst Rijnmond : dhr. R. Algra

Agendalid:

BTV : ?? *)

Afwezig:

Provincie Zuid-Holland : mw. A. Bom
Gemeente Rotterdam : mw. J. Bokhove
Luchtverkeersleiding Nederland : dhr. J. van Duin
Bedrijfsleven (VNO-NCW) : dhr. B. Mooren
Bewonersvertegenw. Rotterdam : dhr. J. Poot
Bewonersvertegenw. Schiedam : dhr. J. Witjes
Natuur en Milieufederatie ZH : dhr. A. Ouwehand

*) Een agendalid is geen lid van de CRO en neemt niet deel aan de vergadering.

1. Opening

De voorzitter opent de vergadering.

De voorzitter heet Petra Tiel speciaal welkom. Zij vervangt Bert Mooren gedurende zijn ziekte.

Er zijn berichten van verhindering ontvangen van mw. Bom, mw. Bokhove, dhr. Poot en dhr. Witjes.

a. agenda

Er is een notitie van de heren V.d. Kleij en V.d. Vlist rondgestuurd (en met nummer 4.d bij de ingekomen stukken gevoegd) over de gevolgen van het al dan niet hebben van een actueel Luchthavenbesluit. De voorzitter legt aan de CRO de vraag voor of dit stuk deze keer aan het eind van de vergadering besproken wordt danwel de volgende keer.

Dhr. Ooijevaar memoreert dat de vorige keer is gezegd: “we kunnen leven met de status quo.” Hij mist nu nog wat zaken voor het vormen van een mening.

Volgens de voorzitter, die hiermee mede namens dhr. V.d. Kleij spreekt, is het voort laten duren van de status quo niet verstandig.

Dhr. Schendstok wil het stuk graag de volgende keer behandelen.

Dhr. Ooijevaar wijst op de discussie over de vrijvallende slots. De bedoeling was in een notitie te beschrijven hoe dit werkt. Dit was zelfs een actiepun. Hij heeft sterk behoefte aan een dergelijke notitie en verzoekt deze alsnog te maken.

Mw. V.d. Coevering constateert dat dhr. V.d. Kleij een mooie lijst met overwegingen gemaakt heeft, maar dat de bewonersvertegenwoordigers vanuit hun optiek ook een lijst zouden kunnen maken.

Dhr. V.d. Kleij onderstreept dat de voorliggende notitie ook van belang is voor de discussie over de hinder beperkende maatregelen. Dhr. Fortuyn voegt hieraan toe dat de CRO wat dit betreft wensen kan uitspreken voor opname in het luchthavenbesluit.

De voorzitter rondt af met nadrukkelijk te wijzen op de portee van de notitie: “wees je bewust van de gevolgen van uitstel”. Afgesproken wordt de notitie te agenderen voor de vergadering van 6 mei. (**actie: secretaris**) Verder wordt afgesproken een notitie toe te voegen over de systematiek en de (on)mogelijkheden m.b.t. het sturen op slots. (**actie: RTHA**) Andere vragen kunnen nog binnen twee weken worden doorgegeven via de secretaris.

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

2. Mededelingen

De voorzitter heeft een gesprek gehad met een medewerker van To70 die is ingehuurd door de provincie voor het participatie proces m.b.t. Luchtvaartnota en Luchtruimherziening. Medio maart wordt de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NDR) voor de PlanMER voor de Luchtvaartnota 2020-2050 gepubliceerd, waarna tot eind mei zienswijzen kunnen worden ingediend. De Plan MER zou nog voor de zomer gereed zijn. Er komt dan ook nog een

startnotitie voor de Luchtruimherziening. De voorzitter vraagt de secretaris om in overleg met PZH te kijken hoe dit in te passen is in de planning van de CRO. Eventueel zou een extra vergadering belegd kunnen worden. **(actie: secretaris/ PZH)** Dhr. De Jong benadrukt dat PZH in dit proces faciliteert. De voorzitter voegt nog toe dat hij in bovengenoemd gesprek gezegd heeft: “Benut nou eerst bestaande gremia, voordat je weer allemaal nieuwe dingen opricht.”

Mw. Kuijpers meldt dat zij ’s ochtends bij een stakeholder bijeenkomst geweest is die door het ministerie was georganiseerd in het kader van de Luchtruimherziening.

De voorzitter heeft een gesprek gehad met dhr. Schendstok over de vacatievergoeding voor plaatsvervangende leden. In de advertentie waarmee een nieuwe plaatsvervangend bewonersvertegenwoordiger voor Rotterdam werd geworven, stond dat voor elke bijgewoonde vergadering een vacatievergoeding wordt verstrekt. De voorzitter is tot de conclusie gekomen dat nog eens goed moet worden gekeken hoe hier mee moet worden omgegaan evenals een aantal andere zaken m.b.t. vergoedingen aan (plaatsvervangend) leden van de CRO. Leden bereiden CRO- en andere vergaderingen in principe voor samen met hun plaatsvervaarders. Deze moeten ook volledig op de hoogte zijn om eventueel in te kunnen springen. De huidige regeling kent alleen vacatievergoedingen voor leden die deelnemen aan de vergadering. De SOCRO zal een eventuele herziening van de regeling bespreken en daarna voorleggen aan de CRO. **(actie: voorzitter/ dhr. Poot)**

De secretaris meldt dat hij samen met dhr. De Jong en dhr. Poot heeft deelgenomen aan een interview over de participatie bij luchtruimwijzigingen (het zogenaamde werkproces 5.11). Het ministerie van I&W heeft namelijk opdracht gegeven aan Twynstra Gudde en To70 om te komen tot een update/actualisatie van dit werkproces. Dit gaat overigens over de reguliere procedure voor (kleinere) luchtruimwijzigingen en staat los van de grote luchtruimherziening.

Dhr. V.d. Kleij meldt dat de handhavingsrapportage 2018 nog niet beschikbaar is. Deze ligt nog bij de minister en zal naar verwachting over twee weken verschijnen. De luchthaven heeft gisteren het voornemen van ILT voor een op te leggen maatregel ontvangen en heeft nu twee weken de gelegenheid om hierop een reactie te geven. Daarna neemt ILT een besluit. RTHA zal hierover te zijner tijd mede via de secretaris van de CRO communiceren.

Mw. Kuijpers meldt dat de NMZH de ontheffing die PZH heeft afgegeven voor het doden van vogels rond de luchthaven, veel te ruim vindt en daarom een bezwaarprocedure heeft gestart. Dhr. V.d. Kleij benadrukt dat het wat de luchthaven betreft alleen een laatste maatregel is. Dhr. Fortuyn voegt nog toe dat er aanstaande maandag een overleg met gedeputeerde Weber over de ganzen zal plaatsvinden.

3. Benoemingen

De voorzitter verleent dhr. J. (Jan) van Duin met ingang van 14 februari 2019 ontslag als lid van de CRO namens Luchtverkeersleiding Nederland (LVNL). Dhr. Fortuyn bedankt Jan voor de prettige samenwerking.

De voorzitter benoemt dhr. J. (Jordi) Verspeek met ingang van 14 februari 2019 als lid van de CRO namens Luchtverkeersleiding Nederland (LVNL).

De voorzitter benoemt dhr. O.L. (Oscar) Bal met ingang van 23 maart 2019 als lid van de CRO namens de kleine gebruikers van Rotterdam the Hague Airport voor een tweede termijn van vier jaar.

4. Ingekomen stukken

Zoals reeds onder agendapunt 1.a is afgesproken, wordt de notitie 4.d over de gevolgen van het al dan niet hebben van een actueel Luchthavenbesluit geagendeerd voor de vergadering van 6 mei aanstaande.

Er zijn verder geen opmerkingen naar aanleiding van de ingekomen stukken.

5. Verslagen

a. concept verslag overleg 13 december 2018

tekst:

Dhr. Ooijvaar zou graag zien dat de volgende keer meer van de inhoud van het overleg wordt vastgelegd in het verslag. Met deze kanttekening wordt het verslag ongewijzigd vastgesteld.

naar aanleiding van:

Er zijn geen opmerkingen naar aanleiding van het verslag.

b. actielijst

Mw. V.d. Coevering vraagt naar de stand van zaken m.b.t. actiepunt 2018 12 13 nr. 1 (Actieplan Slim en Duurzaam: uitzoeken wie wat trekt en wanneer). Dhr. V.d. Kleij antwoordt dat dit nog wordt uitgezocht.

Mw. V.d. Coevering vraagt naar de stand van zaken m.b.t. actiepunt 2018 12 13 nr. 3 (Luchthavenbesluit: navragen bij I&W waarom bij Schiphol wel emissienormen zijn opgenomen). Dhr. De Jong antwoordt dat deze uitzoekvraag nog niet aan I&W is gesteld.

Mw. Kuijpers vraagt naar de stand van zaken m.b.t. actiepunt 2018 06 07 nr. 4 (Ultrafijnstof metingen DCMR: secretaris informeren wanneer rapport uitkomt). Dhr. Algra antwoordt dat pas wanneer alle meetpunten over het hele jaar bezocht zijn, de rapportage wordt opgesteld.

Dat wordt volgend jaar. Afgesproken wordt dat dhr. Algra de actuele planning opvraagt.

(actie: DCMR)

Er zijn verder geen opmerkingen n.a.v. van de actielijst.

c. vastgesteld verslag overleg 13 september 2018

Er zijn geen opmerkingen n.a.v. het vastgesteld verslag.

6. Hinder beperkende maatregelen: actualisering lijst

Naar aanleiding van een opmerking van Hans Schendstok verduidelijkt de voorzitter dat met eigenaarschap bedoeld is wie de trekker is of zich eigenaar voelt van de maatregel.

De vergadering stemt er mee in dat plaatsvervangend lid dhr. V.d. Ouderaa, hoewel als toehoorder aanwezig (dhr. Witjes is immers als bewonersvertegenwoordiger van Schiedam present), voor dit agendapunt deelneemt aan de discussie.

Het concept rapport “Actualisatie maatregelen hinderbeperking RTHA” d.d. januari 2019 (document 6.c) wordt vervolgens puntsgewijs doorgelopen. Hieronder volgt per maatregel een korte weergave van de discussie plus de conclusie van de CRO.

AI. 1 Aanpassen van routes en specifieke segmenten, ontwikkelen, finetuning vertrekroutes richting Schiedam en Lansingerland

Mw. V.d. Coevering merkt op dat de quick scan uitsluitsel moet geven. De voorzitter zegt tegen de BRR: zorg voor middelen. LVNL zegt dat de quick scan meer duidelijkheid kan geven. Deze moet op korte termijn. LVNL en Transavia kunnen op voorhand al iets zeggen over de haalbaarheid in het algemeen. Naar aanpassing van de vertrekroutes van baan 24 is al eens gekeken. Dit bleek niet haalbaar. De voorzitter vindt dat afgesproken moet worden welke segmenten op de lijst komen te staan en dat deze vervolgens verder onderzocht moeten worden (cyclisch proces). Hij stelt de vraag wie er een verzoek in kan dienen voor een routewijziging. De CRO neemt een standpunt in. Dus RTHA moet vervangen worden door CRO. Dhr. Fortuyn zegt dat de BRR zijn vinger opsteekt en het gaat regelen. Mw. V. Tiel vindt dat de CRO de beslissing zou moeten nemen. De voorzitter vindt dat gelezen moet worden dat de maatregel per saldo een verbetering moet opleveren. Dhr. Algra merkt op dat de mogelijkheden voor nauwkeuriger navigeren zouden moeten worden meegenomen. Conclusie: aanpassing vertrekroute 06 is prioritair en wordt in een quick scan uitgewerkt.

AI. 2 Beperken hinder door kleine recreatieve luchtvaart

Mw. V.d. Coevering had een vraag gesteld over trainingsvluchten. Volgens dhr. V.d. Kleij staat het hier verkeerd en wordt dit aangepast. De voorzitter vraagt om de tekst aan te passen conform de informatie van dhr. Bal de vorige keer (stillere motoren worden ingebouwd). Dhr. Schendstok ziet de verplaatsing van de kleine luchtvaart niet terug en vraagt of dit vervallen is. Dhr. De Jong antwoordt bevestigend. Conclusie: dit punt is niet prioritair.

A2.1 Monitoren en juridisch beperken nachtvluchten

De voorzitter merkt op dat je dit niet kan vastleggen als je geen luchthavenbesluit hebt. Dhr. Schendstok denkt dat dit ook kan in de omzettingsregeling. Dhr. V.d. Kleij zal in een notitie voor de vergadering van 6 mei uitleggen waarom een omzettingsregeling niet kan worden aangepast. (**actie: RTHA**) Hij wijst erop dat het aantal van 849 destijds is afgesproken tussen bestuurders en de minister. De luchthaven was hier niet bij betrokken. Dhr. De Jong memoreert dat de BRR de minister heeft geadviseerd in het luchthavenbesluit een maximum van 600 tot 650 vluchten commercieel verkeer op te nemen (dus exclusief maatschappelijk verkeer). Op de vraag van de voorzitter of de CRO dit voldoende vindt, wordt door niemand bezwaar gemaakt. Dhr. Bal merkt nog op dat je dan dus wel onderscheid gaat maken in de nacht en niet overdag.

Conclusie: dit punt is prioritair.

A2.2 Positievvluchten Schiphol – RTHA v.v

Dhr. V.d. Ouderaa merkt op dat voor positievvluchten de routes niet vastliggen. Dhr. Verspeek legt uit dat de luchthavens zeer dicht bij elkaar liggen en dat over de te vliegen route onderling wordt afgestemd. De voorzitter wil nog even afwachten wat er uit de

klachtenrapportages komt. Dhr. Algra voegt toe dat dit ook afhangt van het baangebruik op Schiphol.

Conclusie: de maatregel is niet prioritair.

A2.3 Na 22.00 uur de tarieven verhogen

Dhr. V.d. Kleij stelt dat de luchthaven geen behoefte heeft aan hogere tarieven. Wat het onderzoek ook uitwijst, de luchthaven zal dit niet gaan doen. Dhr. Schendstok vindt dit antwoord zeer onbevredigend. Mw. Tiel wijst erop dat er ook nog zoiets is als het runnen van een bedrijf. De voorzitter merkt op dat je eerst een goede analyse moet maken, anders mag het niet volgens Europese regels.

Conclusie: het punt blijft staan maar is niet prioritair.

A2.4 Boete voor binnenkomen na 24.00 uur, te storten in een leefbaarheidsfonds

Geconstateerd wordt dat het opleggen van een sanctie juridisch niet kan.

Conclusie: het punt wordt afgevoerd.

A3.1 Verminderen hinder helikopter vliegbewegingen door aanpassing vliegroutes

Dhr. De Jong merkt op dat deze maatregel eigenlijk al is uitgevoerd.

Conclusie: het punt kan worden afgevoerd.

A3.2 Uitplaatsing maatschappelijk helikopterverkeer

De voorzitter constateert dat dit inmiddels is afgekaart.

Conclusie: de maatregel kan van de lijst.

A4.1 Terugdringen vertraging lijnvluchten

Dhr. Vos merkt op dat dit vanuit de airlines een continu proces is. De voorzitter zou graag een overzicht over de jaren willen zien. Mw. V.d. Coevering vraagt zich af of Transavia misschien een onhaalbare dienstregeling heeft. Dhr. Vos benadrukt dat de airlines maar één belang hebben, namelijk op tijd vliegen. Dhr. Fortuyn zou graag monitoren.

Conclusie: herformulering is nodig, maar dit punt moet wel prioritair blijven.

A5.1 Beperken aantal afwijkingen van de standaard vertrekroutes (SID)

Dhr. Algra wijst erop dat er nu geschreven staat "aantal afwijkingen", maar dat het vooral gaat om de wijze waarop wordt afgeweken.

Conclusie: er zal over de haalbaarheid nader overleg plaats vinden tussen LVNL en DCMR.

A6.1 Onderzoek naar effect toepassen Noise Abatement Departure Procedure 1 i.p.v. 2

Dhr. V.d. Kleij is al bezig met Transavia om hiernaar te kijken (ook in Eindhoven is een onderzoek geweest). Dhr. Fortuyn vraagt zich af of e.e.a. nog afhangt van het type vliegtuig.

Conclusie: dit punt (verkenning) is prioritair. Volgens dhr. V.d. Kleij is het onderzoek voor de zomer klaar.

A7.1 Inzet van stillere vliegtuigen

Dhr. V.d. Kleij wijst erop dat in de huidige situatie vrijkomende ruimte als gevolg van stillere vliegtuigen direct weer ter beschikking moet worden gesteld. Volgens de voorzitter is dit dus een urgent punt. Voor een deel is het stiller worden een autonome ontwikkeling.

Conclusie: dit punt is prioritair.

B1.1 Beperken grondgeluid en innovatieve aanpak grondlawaai

Mw. Tiel wijst op de ervaringen bij Schiphol. Daar zijn grondribbels aangebracht en worden agrariërs betrokken. De voorzitter acht een verkenning urgent. Dhr. V.d. Kleij antwoordt dat een dergelijk onderzoek al loopt, samen met de TU Delft.

Conclusie: dit punt is prioritair.

B1.2 Mogelijkheden om regulering op te zetten voor grondgeluid

De voorzitter concludeert dat eerst moet blijken wat uit B1.1 komt, maar dat vervolgens niet moet worden gewacht op regelgeving.

Conclusie: het punt is prioritair.

B2.1 Toevoegen van extra handhavingspunten aan het nieuwe luchthavenbesluit

Er zijn geen opmerkingen.

B3.1 Instellen bovenwettelijke lokale norm voor emissies

Mw. Kuijpers stelt dat de minister dit niet wil, maar dat het volgens de wet wel kan. De voorzitter concludeert dat de BRR zou kunnen vragen waarom niet (bijvoorbeeld met een brief aan de Kamer).

Conclusie: het punt krijgt prioriteit.

B3.2 Instellen landelijke norm voor emissies ultrafijnstof

Conclusie: eerst moeten de resultaten van het RIVM onderzoek worden afgewacht.

B4.1 Extra isolatie van woningen

Conclusie: deze maatregel kan blijven staan, maar heeft geen prioriteit.

C1.1 Verbeterde communicatie algemeen

Dhr. De Jong memoreert dat er onvoldoende draagvlak bleek voor een Omgevingsombudsman. De voorzitter vindt dat er nog wel winst te boeken valt in de communicatie en dat dit punt wel op de agenda gehouden moet worden. Als CRO zou je hiervoor een werkgroep moeten instellen. **(actie: voorzitter/ secretaris)**

Conclusie: dit punt blijft prioritair.

(noot secretaris: reeds eerder heeft een werkgroep van de CRO zich bezig gehouden met verbetering van de communicatie; dit heeft geleid tot de periodieke informatie avonden in de drie gemeenten.)

7. Hinder beperkende maatregelen: cyclisch proces

Dhr. De Jong geeft een korte toelichting. Een werkgroepje komt volgende week bij elkaar om hier invulling aan te geven. Een dergelijk proces bestaat al voor (Omgevingsraad) Schiphol. Het voor Rotterdam te ontwerpen proces zal hierop geïnspireerd zijn. Voor de zomer volgt een advies over de inrichting ervan. De voorzitter ziet een relatie met de evaluatie van de CRO. Dit zou betekenen behandeling in de mei of juni vergadering van de CRO.

8. Aanpassen vertrekroute 06 als voorgesteld in MER: quick scan

De voorzitter vraagt naar de status en financiering. Dhr. Fortuyn zegt dat de BRR besloten heeft om deze quick scan te laten doen. Hij komt nog terug op de kosten. De voorzitter dringt er op aan om nu vaart te maken.

9. Terug/voorblik BRR

Er worden geen bijzonderheden gemeld.

10. Planning & Control cyclus

a. jaarrekening 2018

Vanwege het meningsverschil over de toekenning van vacatievergoedingen, kon de jaarrekening nog niet worden opgemaakt.

b. jaarverslag 2018

Leden van de CRO krijgen nog twee weken de gelegenheid hun opmerkingen over het concept jaarverslag door te geven aan de secretaris. (**actie: allen**) Het wordt de volgende vergadering van de CRO vastgesteld.

11. Rondvraag

Mw. V.d. Coevering heeft problemen ervaren met het meldingen formulier van de DCMR. Dhr. Algra geeft aan dat er een update geweest is. Eventuele opmerkingen kunnen naar hem gestuurd worden.

Dhr. Schendstok wijst op de uitspraak van de gemeenteraad van Rotterdam dat RTHA niet mag groeien. Hij stelt ook dat mw. Bokhove dit aanvaard heeft en vraagt hoe zij dit gaat doen. Afgesproken wordt dat zodra het college antwoord geeft, de CRO dit ook ontvangt. (**actie: Rotterdam**)

12. Sluiting

De voorzitter sluit de vergadering.